

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Decisio XCV [i. e. XCIII]. Acerrarum pensionis, Lunæ 14. Ianuarij 1647.
Sententia lata absque citatione specifica ad audiendam sententiam non
meretur executionem. clausula Dummodo pensio non excedat ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

4 *Consensiens pensioni censetur consentire sub isdem conditionibus in gratia contentis.*

DECISIO XCV.

Inter alias pensiones reseruatas à Felicis recordationis Urbano VIII. super fructus Episcopatus Accerrarum fuit reseruata annua pensio pro rata directorum trecentorum ad fauorem Francisci Mariæ Iordani Vrsini cum clausula, *dummodo omnes pensiones huiusmodi tertiam partem fructuum reddituum & prouentuum non excederent*. Dictus Vrsinus non verificata conditione in Literis expressa sub citatione ad comparandum, & audiendam prouisionem obtinuit à Vicario generali Auerfano commissario, & executore in literis Apostolicis deputato, decerni quod non obstantibus oppositis per Dominum Episcopum Accerrarum in biduo solueret ducatos centum quinquaginta monetæ maturatos pro termino natiuitatis D. N. I. Christi, anni 1644. Alias dicto termino duorum dierum elapso comminatus fuit idem interdictum, & suspensionem ad præscriptum Literarum Apostolicarum. Ab his grauaminibus Episcopus interposuit appellationem, & cum obtinuerit causam committi in hoc Sacro Tribunali cum clausula, *si quid exequendum*, ad eius formam disputato dubio tam ex capite nullitatis quam iniustitiæ fuit resolutum, mandatum relaxatum à dicto Vicario non esse exequendum.

Nullitas resultat ex defectu citationis ad sententiam clement. pastoralis, de re indic. Caesar de Grassi, dec. 11. num. 2. eod. tit. quæ debebat esse specifica ad audiendam sententiam, gloss. in Clement. super in verb. ad id de verb. signif. Rota dec. 17. eod. tit. in nou. Ita ut non fuerit satisfactum per citationem ad audiendam prouisionem in causa diffinitua faciendam, cum non sufficiant verba æquipollentia, Rom. sing. 372. & cons. 379. num. 8. Rot. dec. 18. num. 2. p. 1. recent. dec. 486. num. 7. dec. 141. num. 3. part. 2. rec. coram Card. Causal. dec. 376. n. 2. & coram Sanct. mem. Greg. XV. dec. 209. num. 4. resultat etiam ex parte monitorij requisiti, vbi agitur de executione Literarum pensionis. Garf. de benef. p. 1. c. 5. n. 535. Tib. in prax. lib. 1. cap. 1. n. 3. vnde mandatum fuit nullum.

Iniustitia verò resultat ex eo quod non verificata conditione in Literis apposita, dummodo omnes pensiones huiusmodi tertiam partem fructuum non excederent, non poterat decerni mandatum, cum clausula, *dummodo, siue conditionem, siue modum importet*, cum sit adiecta reseruatiõ pensionis, eandem qualificat, ita ut non mereatur executionem, antequam à pensionario iustificatus fuerit non excessus tertie partis? ut distinguendo declarauit Rota coram R. P. D. meo Bichio in *Monopolitana pensionis* 2. Iulij 1645. in §. Nos vero, & vbi quod clausula, *dummodo, siue conditionem, siue modum importet*, ita qualificat totam gratiam, ut nihil concessum censetur, donec plene sit iustificata, Rota antea idem firmauerat in *Salamina pensionis* 25. Iunij 1582. coram Lancelloto, in *Mileuitana pensionum* 25. Nouemb. 1597. coram Litta, & in *Landen. pensionis* coram Penia, quæ est dec. 55. num. 3. inter impress. per Marches. p. 1. fol. 560. Quæ procedunt etiam si Episcopus consenserit pensioni, quia consensus habet in ventre eandem conditionem quam habet gratia, cui accedit consensus, nempe dummodo omnes pensiones tertiam partem fructuum non excedant, Rot. dec. 547. num. 3. p. 2. rec. Vbi alix plures in istis terminis referuntur, ad hoc faciunt tradita

Nec releuat quod prædicti redditus ascendunt ad illam summam computatis pensionibus domorum & mansionum quæ cum subiaceant optioni iuxta Ancianitatem Canonicorum & sint membra penitus à Canonatu distincta, non debent computari & cum ea tantum emolumenta ad hunc effectum computentur quæ percipiuntur iure Canonice, non ea quæ veniunt ab extra, ut fuit dictum in *Romana pensionis* 1638. coram Eminentissimo Cardin. Verospio, & in eadem 19. Nouembris 1640. coram Meo, & in *Casaraugustana emolumentorum* 24. Iunij 1644. coram R. P. D. meo Bichio.

Quia licet DD. in hanc sententiam inclinarent quia Pontifex grauando Canonatus, respicit dumtaxat ad redditus ipsius Ecclesiæ transmissibiles ad successores iure Canonice, attamen dixerunt ex facto cessare difficultatem, quia probatur dictis pensionibus non calculatis, redditus huiusmodi computato anno fertili cum sterili ascendisse ad scuta 130. & propterea cum valor fuerit narratus in ducatis centum vel circiter, qui tunc constituebant scuta 140. satis constat de veritate narratiuæ: & verbum enim *circiter*, verificatur etiam in decima parte minus, Corn. cons. 59. num. 5. lib. 4. Rot. dec. 128. num. 6. coram Sanctæ memoriæ Greg. XV. & hæc modica quantitas licet Pontifici narrata illum non retraxisset à gratia concedenda, ut nostrum propositum considerauit Rota in *Burgens. pensionis* 4. Nouemb. 1585. coram Gypso.

Demum minus obstat quod testes fuerint per Grillum examinati post sententiam A. C. in iudicatum transactam, quia cum fuerit commissa causa restitutionis in integrum, licuit eidem nouas probationes facere, Lancellot. de attent. quest. 18. numero 133. Verat. dec. 258. num. 5. part. 1. & decision. 67. n. 1. part. 3. Causal. dec. 170. n. 2. Rot. in rec. dec. 125. num. 35. p. 5.

Et ita resolutum, vtraque, &c.

Coram R. P. D.

GHISLERIO.

In causa Acerrarum pensionis.

Lunæ 14. Ianuarij 1647.

ARGVMENTVM.

Sententia lata absque citatione specifica ad audiendam sententiam, non meretur executionem. Clausula *Dummodo pensio non excedat tertiam partem fructuum*, siue modum siue conditionem importet est omnino verificanda, non obstante consensu præstito per titolarem.

SVMMARIVM.

- 1 *Sententia non valet nisi prævia citatione specifica ad audiendam sententiam, nec sufficiunt verba æquipollentia.*
- 2 *Clausula, Dummodo pensio tertiam fructuum partem non excedat, est condicionalis.*
- 3 *Sed siue condicionalis siue modalis censetur, semper est verificanda & ratam gratiam qualificat.*

dita per Garz. vbi supra dicto cap. §. num. 464. ex ibi allegatis, & per Rotam in dicta Monopolitana pensionis in §. qua conclusio.

Non potest Vrsinus cum non sit in quasi possessione exigendi pensionem, allegare quod supradicta non habeant locum, & quod sub pretextu quod minimè sit probatum, omnes pensiones non excedere tertiam partem fructuum, retardetur solutio, cum non controuertatur quod non sit in quasi possessione exigendi.

Et ita informante tantum D. Episcopo, &c.

Coram R. P. D.

PEVTINGERO.

In causa Sipontina Pensionis,

Lunæ 1. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

DE manutentione in quasi possessione exigendi pensionem etiam aduersus successorem in beneficio, quamvis præcedat sententia condemnatoria aduersus quam fuit intentatum iudicium restitutionis in integrum, & quomodo amittatur possessio iurium incorporalium.

SVMMARIVM.

- 1 Executio facta à lege non impedit manutentionem factam executione facta ab homine.
- 2 Pro pensione datur etiam actio personalis super bonis propriis pensionarij.
- 3 Possessio rei corporalis non infert possessionem iuris incorporalis quod illi non est annexum.
- 4 Pensio non reservatur in fructibus, sed super fructibus.
- 5 Possessio diuersa speciei non suffragatur.
- 6 A perceptione fructuum nihil inferitur ad denegationem pensionis.
- 7 Existens in quasi possessione exigendi manutendus est etiam contra successorem in beneficio pro solutione pensionis.
- 8 Sola sententia non priuat possessione.
- 9 Ad amittendam possessionem requiritur factum hominis.
- 10 Si ius incorporale sit annexum rei, non amittitur per solam sententiam.
- 11 Etiam in gradu restitutionis in integrum concedi potest manutentio.

DECISIO XCIV.

Impugnante D. Petro Columna Abbate S. Mariae de Pulsano Sipontinae Diocesis resolutionem coram Me in hac causa sub die 8. Aprilis præteriti emanatam, in qua mandatum de manutentione in gradu restitutionis in integrum aduersus sententiam A. C. & rem iudicatam, concessum fuerat D. Principi Octauiano Medices, exigendi annuam pensionem scut. 1260. monetæ Romanæ super dicta Abbatia autoritate Apostolica ad eius fauorem, ex causa resignationis impositam, ea inter alias rationes

† quia executio facta à lege non impedit manutentionem, quemadmodum eam impedit executio facta ab homine, iuxta distinctionem, quam secuta est Rota coram Buratt. decis. 104. n. 16. & in membris alii beneficij 18. May 1646. coram R. P. D. meo Bichio §. & cessat in fine, ex eodem fundamento Domini hodie steterunt in decis. 1.

Quia primum fundamentum pro Domino Abbate quod nimirum executio in presenti casu in vim sententiæ ad eius fauorem ab A. C. lata facta fuerit ab homine, tanquam facta super fructibus beneficij grauari pensione, tollitur; aduertendum est enim quid ius exigendi pensionem, tanquam incorporale, licet ipsis fructibus adhæreat, ob id tamen non fit, vt illis annexum priuatiuè ad alia bona titularis, contra quem pensionarius, ultra fructus habet actionem personalem, Lotter. de re benef. lib. 1. q. 35. num. 88. Rota decis. 176. num. 3. part. 2. recent. ideoque à pensionario possessore non abdicatur ob hoc quasi possessio iuris exigendi pensionem, quod fructus beneficij ab alio mediante executione sententiæ percipiuntur, † quemadmodum è conuerso, ex apprehensione rei corporalis, non acquiritur possessio iuris incorporalis, nisi rei corporali adhæreat, vt illi annexum, vt post Innocent. in cap. in litu num. 12. vers. illud autem de restit. spol. Butr. ibidem num. 3. vers. in alia parte, Ancharan. num. 4. vers. alij dicunt, & num. 5. dixit Rota apud Buratt. decis. 444. num. 11. quia aliud sunt fructus beneficij, & aliud pensio super illis imposita, quæ quamvis super fructibus imponatur, isti tamen sunt in simplici obligatione, non autem in solutione, † neque pensio est reservata de fructibus, sed de certa quantitate pecuniæ, vt rectè aduertit Lotter. de re benef. lib. 1. dicta quest. 35. num. 52. & duobus seqq. post Seraph. decis. 1429. num. 5. Rota in recent. decis. 99. n. 1. part. 1. & alios in fine allegat: vnde apprehensio fructuum nihil habet commune cum possessione pensionis. † Et intrat vera conclusio, quod possessio diuersæ speciei non suffragatur. Rota decis. 17. num. 3. & 4. part. 2. diuersac inter impress. apud Modern. de manut. decis. 635. n. 3. & decis. 647. n. 58. Buratt. decis. 876. num. 8.

Itaque parum refert quod D. Abbas in executionem sententiæ absolutoriæ obtinuerit præceptum contra æconomum administrationi Abbatie deputatum, quod sibi fructus consignaret, pro ut fuerunt consignati; nam à perceptione fructuum non inferitur ad denegationem pensionis; maxime quia tunc pensio non petebatur, vt præter supra allegatos, tradit ad propos. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 45. num. 17. & 18. & in fortioribus terminis similis præcepti, Rota in Mediolan. parochialis 16. Martij 1588. coram Platto impress. apud Marches. de commiss. pari. 1. fol. 310. num. 3. cum pluribus allegatis per Modern. de manut. obseruat. 59. num. 24. eo minus, quia Princeps super dictis fructibus sequentium aliquid non fecerat, sed æconomus fuerat deputatus ad instantiam Abbatis ne fructus perirent, quod ostendit pensionarium principem non curasse de fructibus; qui Abbati ideo tanquam Abbatie domino consignari debuerunt, cum fructus ad dominum spectent; l. Fructus, l. ex diuerso. C. de rei vend. Mathien lib. 5. recapit. 4. part. 1. dub. 14. n. 29. Rota decis. 451. n. 4. part. 1. recent.

Similiter non obstat quod de anno 1617. fructus Abbatie fuerint Principi, pro soluendis sibi pensionibus decurrendis assignati, quia hæc assignatio usque de anno 1627. per lapsum temporis ad quod facta erat, expirauerat, quemadmodum nec D. Abbas